

KORT OCH BLANDAT, volym 7

OPTIMISTER och andra

Ibland möter jag människor som verkar vara obotliga optimister. Vad som än händer dem och hur konstigt livet än betar sig, så tror de att allt ska leda till något gott. Dessa människor tror ofta på någonting större och högre än de själva – men de är inte alltid kristna. De kan ha någon sorts ödestro eller tro på änglar, andevarelser eller någon obestämbar högre makt.

Det är mycket som vi kan sätta vår tilltro till – och tron i sig kan förflytta berg. Tron är en kraft som verkar, vad man än väljer att tro på. Väljer man att tro på det negativa så är det oftast det man först ser och kanske även får ...

”Det händer aldrig mig nåt bra”, kan det slinka ur en och annan med bitter uppsyn. ”Alla andra lyckas med både det ena och det andra – men inte jag. Och kommer influensan så kan du vara säker på att jag är bland de första som får den!”

Om man då försöker peka på att personen är fullt rörlig och har alla sinnen i behåll; att hon eller han har vänner som bryr sig om; att de borde se på allt det fina i dess närhet istället för att leta bristerna – så kanske de fnyser föraktfullt med en blick som säger; ”Du fattar ju ingenting!”

Och det kan vara riktigt – en sån gång är det svårt att förstå någonting.

”Att brottas med de svåra frågorna” är ett uttryck man ibland kan höra.

Ett liv kan innehålla många brottningsmatcher och det är väl få som är så svåra att gå vinnande ur som just dessa ”svåra frågor”.

”Sluta fundera så mycket” kan någon i all välmening säga. ”Javisst, men var är avknappen? Eller pausknappen åtminstone ...”

Jag kan ha svårt att hitta dessa knappar men på andra verkar de finnas – och jag kan bli lite avundsjuk. Livet verkar så lekande lätt och bekymmersfritt. Kanhända är det en fasad?

Mitt livs största brottningsmatch har nog varit med Gud själv. Jag har velat ha garantier på att inget ont kommer att hända dem jag älskar eller mig själv. Jag vill vara trygg – men jag kan inte bli det på mina egna villkor.

Däremot kan jag bli så trygg i Gud att jag bara VET att Han bär mig GENOM allt. Men jag kan inte fixa något privat avtal där Han bär mig FÖRBI alla svårigheter och all smärta.

Men skulle jag föredra ett sådant avtal – egentligen! Är det inte så – att det många gånger är just motgångarna som gör en starkare ... ?

Det finns så mycket som vi kan försäkra oss mot, så att vi kan få en ekonomisk ersättning om något händer. Det är bra att vi kan försäkra våra ägodelar mot vattenskador, brand, stöld och annat. Jag hade aldrig klarat av att betala två vattenskador under samma år om jag inte haft en försäkring.

Men många gånger minskar vår tillit till Gud i samma takt som beroendet av ett försäkringssystem ökar. Jag menar inte att vi ska vara dumdristiga utan snarare att det ena inte behöver utesluta det andra. Frestelsen kan vara stor att lockas att skriva på det ena papperet efter det andra för att vara riktigt på den säkra sidan – men det tycks mig som om det inte finns så många "säkra sidor"! Dessutom kan det finnas en del finstilt i försäkringsavtalet som inte gäller för den situation som man hamnat i!

Det ligger i tiden att låta spå sig – men till vilken nytta. Varför söka svar hos begränsade ockulta krafter?

När jag och mina barns far gick skilda vägar så började han leva med Bibbi – en kvinna som var involverad i ockulta ting. Det hände en hel del övernaturligt omkring henne och hon lät spå sig lite då och då. Mina barns far var imponerad över hur rätt den här spåkvinnan hade när hon spådde också honom. Och visst kan det imponera att någon vet sånt som de inte borde veta! Och visst får de kunskapen nånstans ifrån och skulle man se hur den varelsen ser ut, så skulle man nog tänka sig för!

Familjen kunde höra hur Bibbi kom hem en stund innan hon gjorde det! De hörde hennes steg på bron, hur dörren öppnades och hur hon kom in och de hejade på henne – men hon var inte hemma än. Hon kom ett antal minuter senare.

De kunde höra sång på vindsvåningen där ingen fanns, vilket skrämde Bibbis tonårsdotter så att hon inte vågade vara hemma själv.

Vid ett annat tillfälle satt de med några vänner i köket och pratade, när skåpluckorna öppnades och sedan stängdes – utan att någon eller något synligt var i närheten av dem.

Jag blev lite upprörd över det här och tyckte det var obehagligt och lite kusligt. Jag berättade detta för en kristen väninna som fnös:

”Är det allt de där demonerna kan; berätta det om redan hänt; öppna och stänga skåpdörrar? Det var inte mycket att komma med! Nä tacka vet jag Jesus som har hela vår framtid i sin hand och inte bara har öppnat en evig dörr för oss. Han **är** till och med den dörren!”

Jag tyckte hennes reaktion var så härligt avdramatiserande och sund. Hon såg de rätta proportionerna och ansåg inte att dessa spökliska aktiviteter, var värda nån större uppmärksamhet.

När mina barn var små kunde de bråka och kivas i baksätet på bilen och som mamma och chaufför var det mycket irriterande. Dels skulle jag hålla en blick på vägen och dels hålla koll på dem och få dem att lugna ned sig och sitta still. Jag försökte förklara hur allvarligt det kan gå om den som kör förlorar kontrollen över bilen på grund av att barn inte kan lyda. (På den här tiden och i den här bilen fanns inga säkerhetsbälten bak och jag minns inte heller att bilbarnstolar fanns).

Det spelade inte någon roll hur ofta jag förklarade och utmålade ruskiga scener. De bråkade lika mycket efter en stund i alla fall. Till slut körde jag till Nolia-området i Piteå – en stor öppen, folktom plats, där jag kunde öka farten till vad jag ansåg vara en lämplig hastighet. Jag trampade hårt på bromsen och ungarna kastades fram som ett par vantar – lagom för att bli rädda utan att skadas. Sedan förklarade jag återigen vad som kan hända om ungar inte kan låta bli att kivas i baksätet på en bil ...

Varför gör man som mamma en sådan sak mot de ungar man älskar? Jo för att inget värre ska hända dem!

Jag tror att Gud vill ruska om oss ibland för att inget värre ska hända oss. Det är nog lika svårt för Honom att komma till tals med oss – som det kan vara för en uttröttad förälder. Därför kan det underlätta en hel del om vi inte är alltför snabba att bedöma det som vi råkar ut för. Allt behöver inte vara till vårt fördärv. Det mesta är för vår lärdom!

Innan jag flyttade tillbaka till Skellefteå i maj 2002 (efter att ha bott i Uppsala i 14 år) sökte jag jobb genom Telefonarbetsförmedlingen.

"Ska du verkligen flytta till Skellefteå?" rösten lät som från en yngre man, "Det är väldigt svårt att komma in i nån gemenskap där om man kommer utifrån!"

"Jaha, sa jag. Tror du det?"

"Ja, de håller sig i sina små grupper och släpper inte in nån."

"Jamen", sa jag. "Jag är uppvuxen där. Men jag har förvisso varit borta många år ..."

"Då får jag önska dig lycka till", sa han utan övertygelse. "Du kanske lyckas."

Hur gick det då? Efter nära tre så måste jag tråkigt nog ge honom rätt! Visst hade jag mött människor som jag aldrig skulle ha träffat om jag inte kommit hit. Men att få ett umgänge var inte lätt. Och med umgänge menar jag några utanför familjen som man träffar något sånär regelbundet. Där man fattas om man inte längre kommer eller hör av sig ...

Men kanske umgås inte folk på samma sätt längre som de gjorde förr. Men om man står utanför så tror man nog att andra har det man inte har själv – och det i överflöd. Fast det stämmer inte alltid.

Hur det än förhåller sig – och var vi än bor – så önskar jag vi kan göra skillnad på det här området! (Detta är skrivet långt innan alla corona-restriktioner.)

Det finns så många mysiga människor som man missar när man bara umgås med samma personer hela tiden. Jag menar inte att dina eller mina vänner är omysiga – men det ena behöver inte utesluta det andra. Att vidga sina kretsar berikar!

Det är bekvämt och tryggt att röra sig i inrutade och vanda sammanhang men livet tappar mycket av sin färgskala. Det är bra att bryta sina snäva cirklar (om man vet med sig att ha sådana) och sträcka sig ut till fler. Vi kan göra skillnad för både oss själva och för andra!

Men tänk om de man sträcker sig ut till inte är intresserad då? Tänk om man dimper ner vid ett bord vid kyrkkaffet eller personalfesten och de som sitter där bara blänger surt på en?!

Sånt kan hända men om man frågar först om det går bra att sitta där, så får de väl skylla sig själva om de svarar Ja!

Det smartaste är förstås om man skickar upp en liten bön i början på dagen: "Herre, du vet hur dagen som ligger framför mig ser ut. Och du vet att jag idag vill vara till välsignelse för någon annan. Led mig rätt och ge mig den vishet jag behöver för dem jag kommer i kontakt med. I Jesu namn, Amen!"

Att SAMTALA eller SLIPPA LYSSNA

Under ett par gånger, när radioprogrammen spelades in, hade jag besök i studion. Att höra min egen röst var jag van vid – men nu blev jag varse hur ofta jag hummar och kortkommenterar när jag lyssnar till någon annan. Jag hade inte tidigare tänkt på att jag låter så mycket.

Jag vill vara närvarande och engagerad i mitt lyssnande och tycker det är jobbigt att prata med någon som sitter helt tyst, utan något bekräftade mummel; inget "jaha", "nä vad säger du". "vad gjorde hon sa du?" "Men så roligt!" "Usch så tråkigt!"

Vi låter ofta när vi lyssnar. Åtminstone vi kvinnor. Och vi grimaserar – eller, med bättre ord, vi har ett rikt kroppsspråk. I ansiktsuttryck kan vi visa medkänsla, intresse, förvåning, upprördhet, överraskning eller rynka det lilla bekymmervecket i pannan. Jag vet inte om jag skulle vilja prata länge med nån som satt som en staty. Jag skulle känna mig obehaglig till mods. Samma känsla skulle jag få om kroppsspråket var motsägelsefullt – om munnen säger: "Fortsätt du, jag lyssnar" men kroppen säger: "Ska jag verkligen måsta stå ut med det här!" Eller om man börjar prata med någon som tar upp tidningen och börjar bläddra i den.

Att ge den andre sin odelade uppmärksamhet vid ett samtal är en fin vana. Men för att kunna göra det måste man också säga ifrån när man inte har tid att lyssna. Det är också en artighet och omtanke. Det är bättre att säga att tillfället är illa valt än att lyssna halvt och ointresserat – ja kanske till och med lite irriterat.

Men det handlar också om syftet med det som sägs och behovet av att säga det. Jag förmodar att även du kommit i kontakt med personer som egentligen inte har något behov att just du lyssnar – de har bara behov av att lasta av sig en massa ord och du råkade vara den som blev överröst med dem. Ord som varken kräver svar eller engagemang. Såna personer är det tröttsamt att lyssna på. Ibland orkar man – men inte alltid.

Visst har det hänt att jag haft ett behov av att prata mig fri från något som tyngt alltför mycket. Jag har ältat till mina näras plåga och lessnad. Att "prata ut" kan vara en del i en läkande process men ältandet är det sällan.

Såna gånger tror jag att man gör den andre en bättre tjänst med att säga som det är, än att sitta irriterad och försöka tänka på annat medan ältandet pågår. Säg till exempel:

"Jag förstår ditt behov av att prata om det här men eftersom det hela tiden handlar om

samma sak, så är jag väldigt trött på att lyssna. Tror du inte att det är dags att du lämnar det här bakom dig och går vidare – i dagsläget finns det ju i alla fall inga svar att få!”

Jag var i en sån här situation en gång och en väninna sa åt mig på skarpen. Hon tillhör inte den smidigaste sorten så jag tog först illa vid mig. Men hur klumpig hon än var, så hade hon rätt. Och det kanske inte var så många andra som ”hade hjärta” att säga åt mig.

Det kan vara enklare för den som lyssnar att stå ut, istället för att konfrontera och kanske hamna i konflikt. Rädslan att inte sära har hindrat många från att bli den hjälp som en medmänniska verkligen behöver. (Detsamma gäller i betydligt fler sammanhang än det här.)

Ibland är vi så upptagna med våra egna tankar och ordflöden att vi skulle må bättre av att vara tysta och lyssna. Det kan vara någon som behöver oss, någon som ropar vårt namn, men vi är så upptagna med oss själva att vi missar det.

Jag nonchalerar inte de jobbiga perioder som vi kan befinna oss i – men jag anar att många stannar där längre än de borde.

Något som är beprövat och rekommenderat under besvärliga tider, är att skriva av sig. En av fördelarna med detta är att kunna gå tillbaka till det man skrivit och se hur något förändrats. Att det som man inte såg någon utväg ur, efter en tid kan kännas främmande och långt borta.

Men det är inte alltid att man själv upptäcker förändringen. Det är som med allt annat växande – det är sällan det syns när det sker.

ATT VETA VAD VI BÄST BEHÖVER

Det sägs att det inte finns något som Gud anser vara för litet för att bry sig om. Men jag undrar. Kan det vara som det många gånger är som förälder: Vi ser på våra telningar och suckar: ”Ja men det där är väl ingenting att bry sig om!”

När mina pojkar var små började det finnas plåster med motiv – som Bamse och Kalle Anka. Aldrig har Thommy, min yngste, varit så ”skadad” som då.

”Illa mig!” kunde han komma och säga och hålla fram en hand.

”Var då?” kunde jag undra utan att se något.

”Här!” utbrast han nöjd efter att ha letat en stund och upptäckt en pytteliten röd prick.

Allt för att få ett Kalle Anka-plåster.

Kanske kommer vi till Gud med sådant också, som inte är mer än så. Om Han då inte griper

in med allt Han har, så bör vi inte hålla det emot honom och sen bittert säga.

"Jag bad ... men Gud brydde sig då inte!"

Eller som någon sagt: "Gud svarar alltid på bön men ibland är svaret Nej!"

Minskar det hans kärlek till oss? Minskar ett bestämt "Nej!" till våra barn, vår kärlek till dem?

Vi kan sätta upp arbetsbeskrivningar som vi anser att Gud ska hålla sig till. Vi vet ju oftast bäst själva hur vi vill ha det, inte sant?

Jag har själv försökt göra så utan någon egentlig framgång. För oj ett så begränsat perspektiv vi har! Jag brukar tänka att vi sitter med en husritning medan Han har hela stadsplan. Ja ännu mer än så. Han har stjärnkartor och "för stjärnorna fram i räknade hopar".

Så bytet mellan våra egna begränsade önskemål och hans bästa för oss, är en synnerligen god affär!

I skriftliga sammanhang finns ett uttryck som heter "Killing your darlings". "Döda dina älsklingar". Och det låter ju alldeles förfärligt. Men i journalistik- och författarsammanhang kan det vara ett förståndigt grepp.

Det kan finnas ett textsammanhang som man är väldigt förtjust i med vackra beskrivningar och spännande händelser – men om stycket eller raderna inte tillför den övriga texten något, så bör det tas bort. Och det kan vara en smärtsam upplevelse för den som satt dem på pränt.

Killing your Darlings – döda dina älsklingar.

Kanhända finns det något i ditt liv som du inte vill göra dig av med. Kanhända inser du, innerst inne, att det inte alls för händelserna framåt i ditt liv. Men det är ditt skötebarn – ditt livsverk – ditt hopp – din tänkta framtid. Men tro mig – det du klarar av att offra för Herrens skull får du igen om det är tänkt att du ska få igen det!

Det vi gör eller har, kan i och för sig vara bra – men det kanske inte tillför resten av våra liv någonting. Vi fastnar vid det och kommer aldrig dit som Gud vill ha oss.

För dem som vill leva ett rätt liv inför Gud är det inte alltid "Synden" som är det stora problemet. Vad som helst kan ta makten över någon – om det tas i för stora doser. Till och med vatten som är både oskyldigt och livsviktigt kan skada och ge ett sjukligt beroende om man får för mycket av det. Och nu pratar jag om att dricka det och inte att dränka sig i det!

Att bygga på ett hus är inte fel men tänk om Noa gjort det istället för att bygga på en båt. Om vi har en Gudagiven uppgift/kallelse som vi ersätter med nåt vi hellre gör – så behöver vi döda våra älsklingar.

Är jag själv så föredömlig då? Nej, det är jag inte. Men jag säger det här med större allvar till mig själv än jag säger det till dig. Förhoppningsvis hörsammar någon av oss!